

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΛΙΜΕΝΩΝ

Θάνος Πάλλης
apallis@uoa.gr

Ενότητα 5 Διακυβέρνηση Λιμένων

Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ & ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

PortEconomics

Περιεχόμενα Ενότητας

2021

- I. Τι είναι η λιμενική διακυβέρνηση (port governance)
- II. Στόχοι Λιμενικής Διακυβέρνησης
- III. Δομή λιμένων: Μεταβολή Σχέσης Δημόσιου - Ιδιωτικού
- IV. Μοντέλα Οργάνωσης (ιδιοκτησία & δομή) λιμένων

Εισροές, εκροές, στόχοι

ΛΙΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ορισμός

Η διακυβέρνηση ενός λιμένα (ή λιμενικού συστήματος) συμπεριλαμβάνει

- την **δομή της οργάνωσης ενός λιμένα** (ή λιμενικού συστήματος), δηλαδή τις επιλογές αναφορικά με την συμμετοχή στην διοίκηση, οργάνωση και λειτουργία,
- τη **ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων δρώντων παραγόντων** (κυβερνήσεων, όσων έχουν την ευθύνη για την διαμόρφωση της λιμενικής πολιτικής, φορείς διοίκησης των λιμένων, καθώς και όσους δημόσιους/ιδιωτικούς φορείς και επιχειρήσεις παρέχουν υπηρεσίες, ή χρησιμοποιούν τους λιμένες), και
- τις επιλογές όσο αφορά στην **στρατηγική ανάπτυξης** του λιμένα (ή λιμενικού συστήματος),

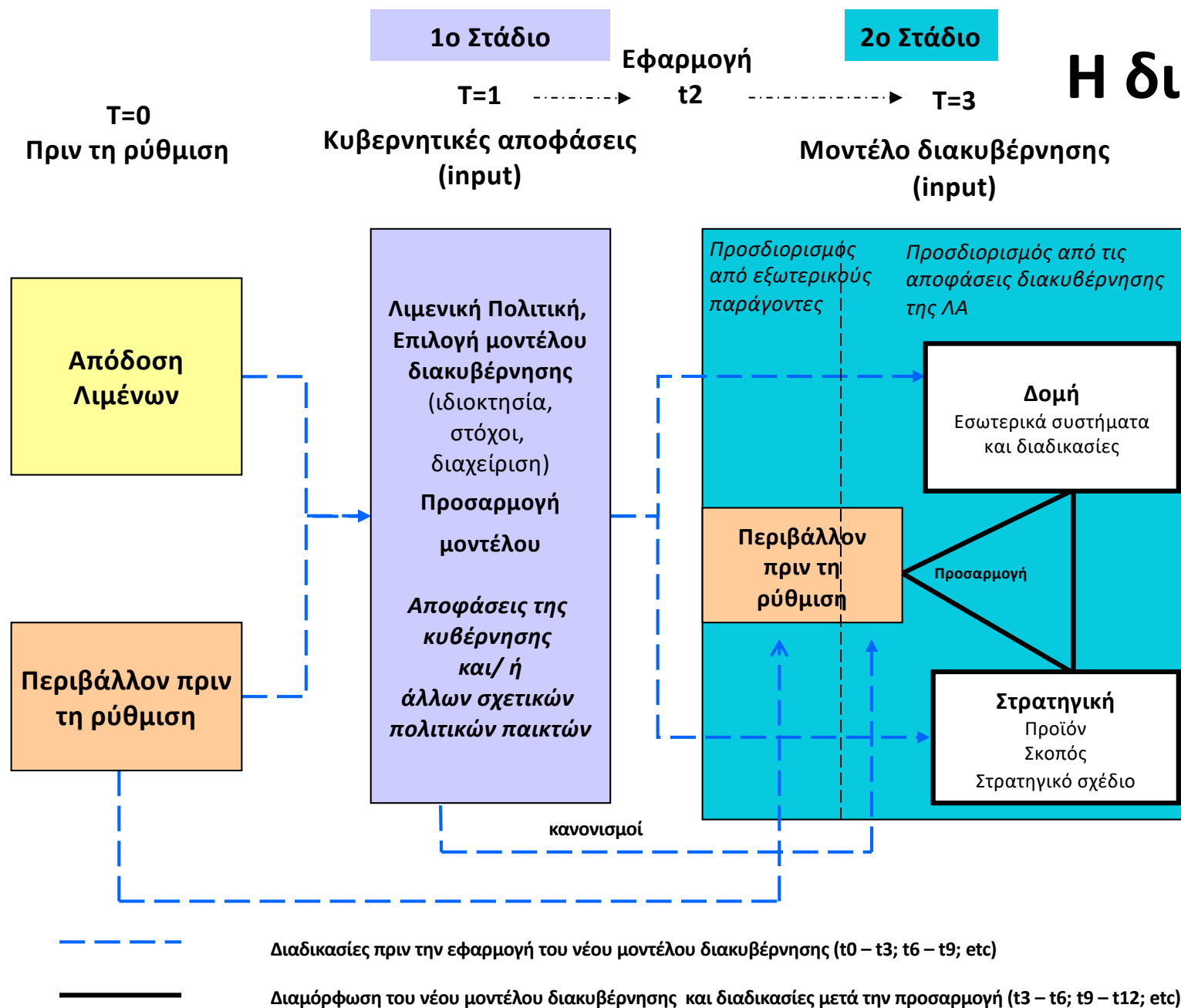
στα πλαίσια ενός συγκεκριμένου οικονομικού **περιβάλλοντος λειτουργίας**.

‘Εισροές’ & ‘Εκροές’

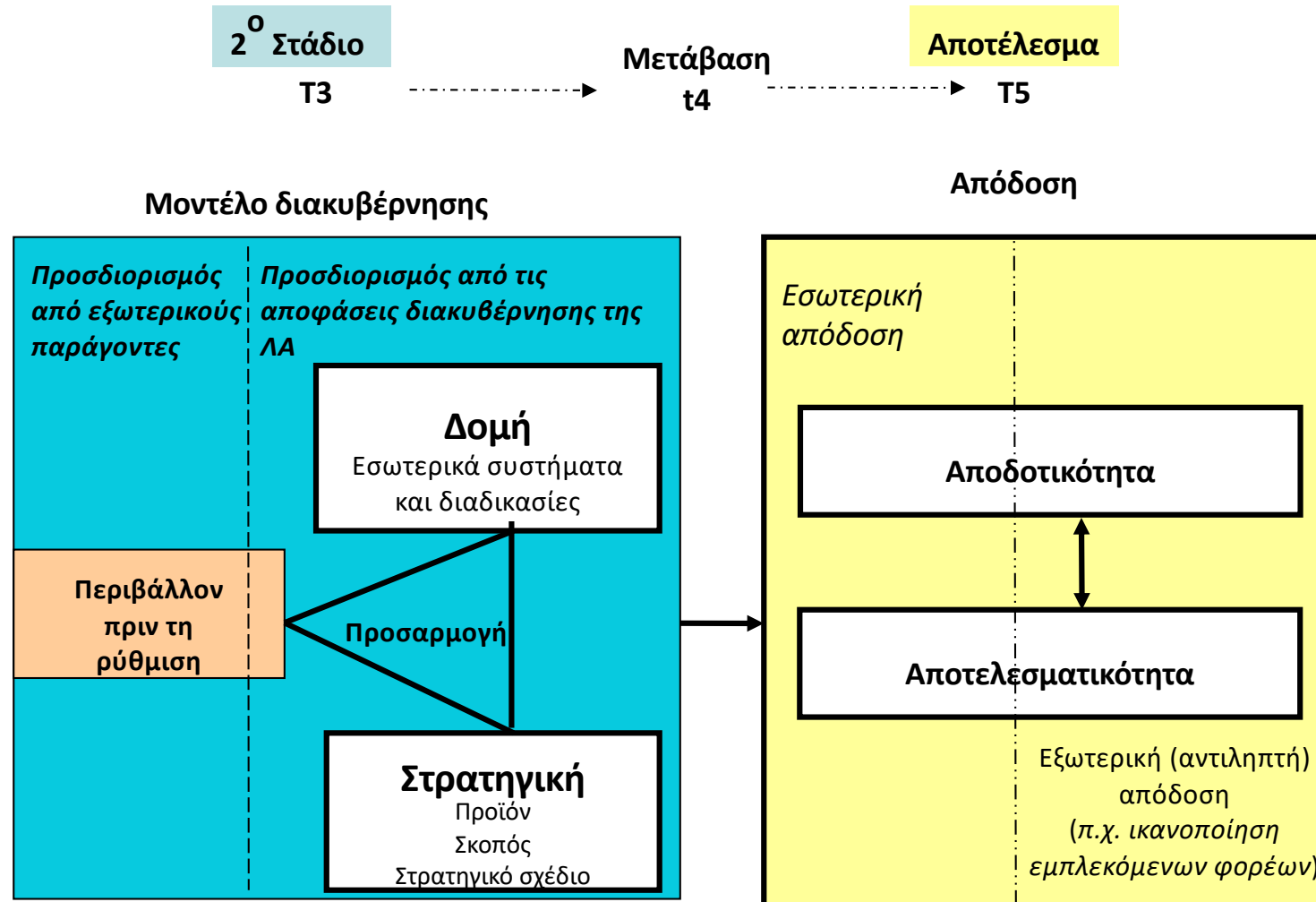
- **Εισροή: Διακυβέρνηση (3 παράγοντες)**
  - ① **Δομή** που υλοποιείται ως αποτέλεσμα κυβερνητικών ρυθμίσεων και πολιτικών ή/και η στρατηγική που επέλεξε η ΛΑ
  - ② **Στρατηγική** (στόχοι, αποφάσεις, σχέδια) του λιμένα, όπως αναπτύχθηκαν από τη ΛΑ
  - ③ **(Οικονομικό) Περιβάλλον** δραστηριοποίησης λιμένα
- **Εκροή: Απόδοση**
  - **Αποδοτικότητα**
  - **Αποτελεσματικότητα**

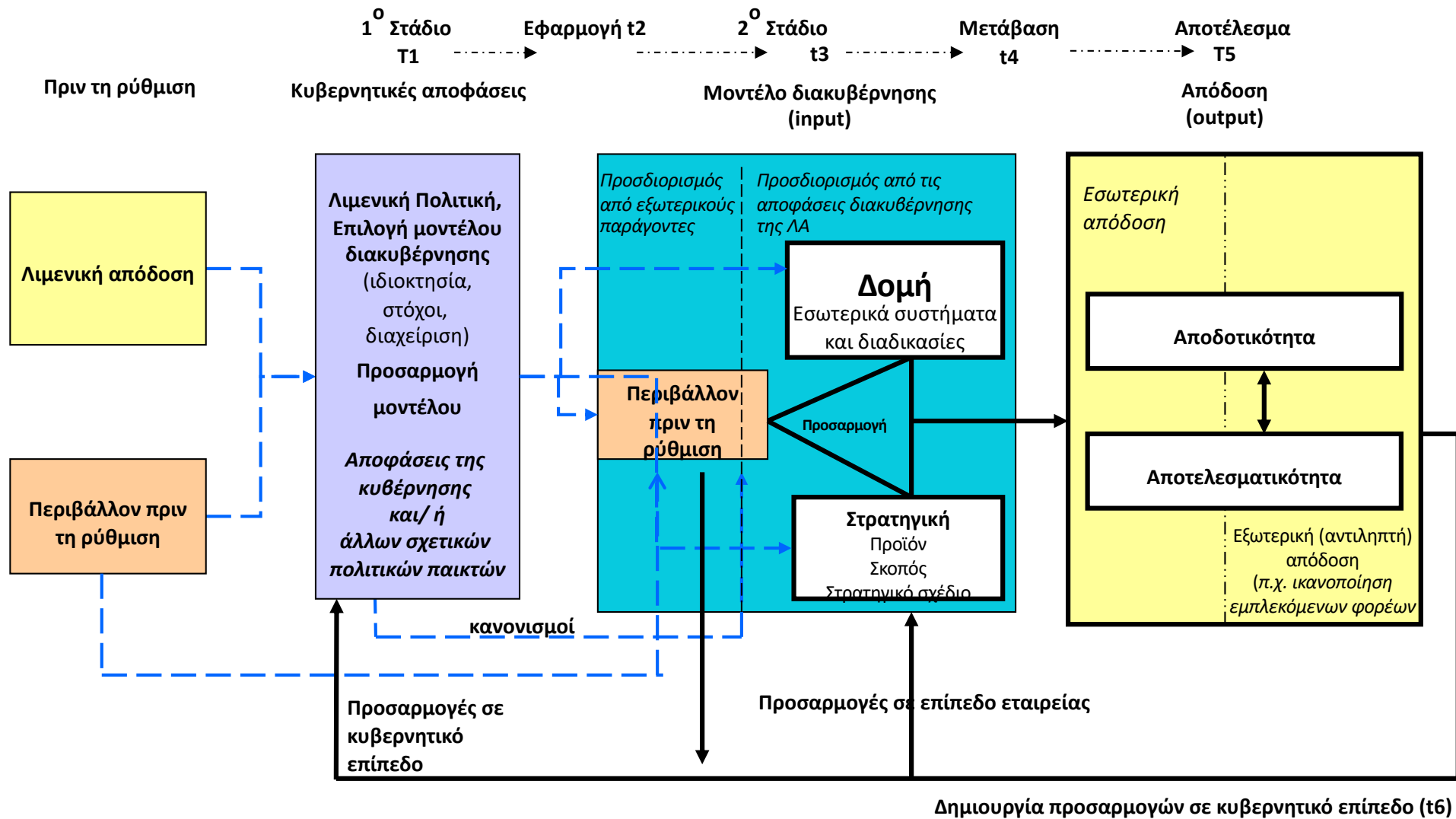
Η διαδικασία

Η διαδικασία

Η διαδικασία

--- Διαδικασίες πριν την εφαρμογή του νέου μοντέλου διακυβέρνησης ($t_0 - t_3$; $t_6 - t_9$; etc)

— Διαμόρφωση του νέου μοντέλου διακυβέρνησης και διαδικασίες μετά την προσαρμογή ($t_3 - t_6$; $t_9 - t_{12}$; etc)

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΛΙΜΕΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Στόχος της λιμενικής διακυβέρνησης

είναι απαραίτητο ένας λιμένας (ή λιμενικό σύστημα) να εξυπηρετεί **αποτελεσματικά, αποδοτικά, ποιοτικά, ισότιμα, και με ασφάλεια** τις οικονομικές και εμπορικές συναλλαγές των πολιτών που ζουν στην σχετική ενδοχώρα και να **συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη ενός ευρύτερου οικονομικού συνόλου.**

Επιμέρους Στόχοι λιμενικής διακυβέρνησης

- I. Να εξυπηρετήσει την οικονομική και απρόσκοπτη ροή εμπορευμάτων και/ή επιβατών από και προς την ενδοχώρα
- II. Να αποφευχθεί η χρηματοδότηση από τον δημόσιο προϋπολογισμό υποδομών εξυπηρέτησης εξειδικευμένων προσδοκιών (πολυεθνικών) εταιριών με περιορισμένο δημόσιο συμφέρον
- III. Να αποφευχθούν οι μονοπωλιακές καταστάσεις

Η (αναδι)οργάνωση της δομής ενός λιμένα / λιμενικού συστήματος

- Ακολουθεί την **επιλογή μοντέλου διακυβέρνησης**, η οποία εκτος των άλλων καθορίζει τις υπηρεσίες /λειτουργίες που παρέχει ο δημόσιος και/ή ο ιδιωτικός τομέας
- Το **ρίσκο** και την **αμοιβή** του δημόσιου και/ή του ιδιωτικού τομέα απο την λειτουργία του λιμένα
- Αποτελεί το μέσο για την επίτευξη συγκεκριμένων και επαρκώς προσδιορισμένων **στόχων** δημόσιου συμφέροντος
- Λαμβάνει υπόψη: τις **συγκεκριμένες συνθήκες που επικρατούν σε κάθε λιμένα** (μέγεθος, κλίμακα λιμένα, φυσικοί περιορισμοί, ροή φορτίων.....)

....συνδέεται με τους στόχους του λιμένα

- **Οι επιλογές της διακυβέρνηση συνδέονται άρρηκτα με τους στόχους του λιμένα.**
  - Κάθε λιμάνι διαθέτει μια ταυτότητα η οποία καθορίζει τους στόχους του, τις σχέσεις με τους ιδιοκτήτες και τους μετόχους του, τους χρήστες του, τους τοπικούς φορείς, τους διαχειριστές / παρόχους υπηρεσιών και τους φορείς οι οποίοι εποπτεύουν την λειτουργία του.
- **Οι στρατηγικοί στόχοι ενός λιμένα μπορεί να είναι οι ακόλουθοι:**
  - I. **μεγιστοποίηση κερδών** για τους ιδιοκτήτες / μετόχους;
  - II. **μεγιστοποίηση της απόδοσης των επενδύσεων** που πραγματοποιεί μία κυβέρνηση
  - III. **μεγιστοποίηση του όγκου του εξυπηρετούμενου φορτίου;**
  - IV. **μεγιστοποίηση του όγκου του εξυπηρετούμενου φορτίου με την προϋπόθεση** ότι δεν παράγεται έλλειμμα, ή το παραγόμενο έλλειμμα δεν υπερβαίνει συγκεκριμένα επίπεδα.
  - V. **μεγιστοποίηση των προοπτικών**, τοπικής ή εθνικής οικονομικής ανάπτυξης

Ο τελευταίος στόχος επιλέγεται συχνότερα, με τους διεθνείς λιμένες να δίνουν έμφαση στην εθνική οικονομία, και τους μικρότερους λιμένες να θεωρούν ως σημαντικότερο όλων την ικανοποίηση της τοπικής οικονομίας.

Ευρύτερη προσέγγιση διακυβέρνησης λιμένων: Δρώντες παράγοντες

- Η επιλογή μοντέλου διακυβέρνησης έχει μια ευρύτερη προσέγγιση ως προς:
  - **Τους εμπλεκόμενους φορείς**
  - Την χωρική διάσταση της λειτουργίας του λιμένα

Ευρύτερη προσέγγιση διακυβέρνησης λιμένων: Χωρική διάσταση

- Η επιλογή μοντέλου διακυβέρνησης έχει μια ευρύτερη προσέγγιση ως προς:
  - Τους εμπλεκόμενους φορείς
  - Την χωρική διάσταση της λειτουργίας του λιμένα

ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΛΙΜΕΝΩΝ

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ - ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ

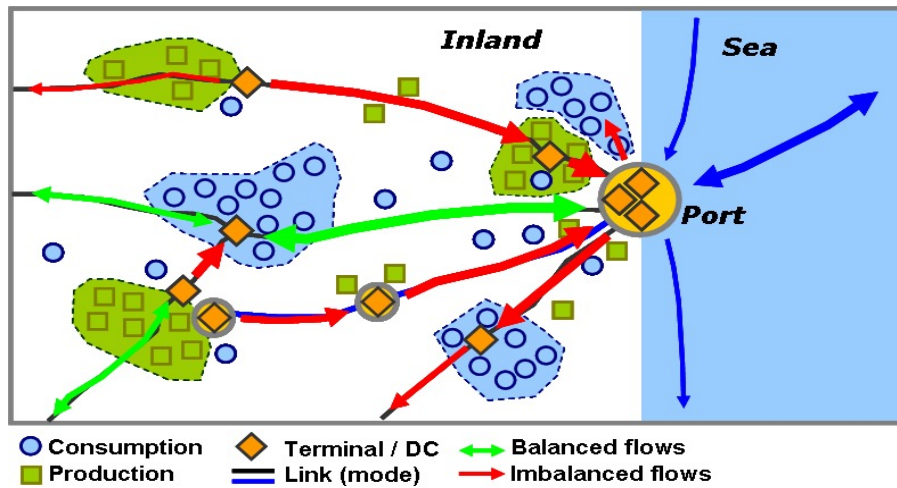
Σύγχρονο λιμάνι: Σύνολο υπηρεσιών

- 1. Κύριες (Βασικές) λιμενικές υπηρεσίες**
- 2. Υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας (Value added services)**
  - Γενικές υπηρεσίες logistics
  - Υπηρεσίες logistics προστιθέμενης αξίας
- 3. Ναυτιλιακές υπηρεσίες**

Δυνάμεις που δημιουργούν την «πρόκληση της προσαρμογής» στην σχέση δημόσιου –ιδιωτικού τομέα

- **Εξωτερικές δυνάμεις:** ανταγωνισμός –τεχνολογία – μεταφορντισμός στην οργάνωση παραγωγής μεταφοράς-διανομής-κατανάλωσης
- **Εσωτερικές δυνάμεις:** Αναγνωρισμένα λειτουργικά και ουσιαστικά οφέλη από την συμμετοχή και του ιδιωτικού τομέα στην βελτίωση της υποδομής και την παροχή υπηρεσιών
- **Διαφοροποίηση** (και παγκοσμιοποίηση) των μεταφορέων, των διαχειριστών φορτίων, & των επενδυτών στην λιμενική βιομηχανία

Πλαίσιο διαμόρφωσης της λιμενικής διακυβέρνησης

Source: Rodrigue & Notboom, 2005

Αποτέλεσμα:

- Οι λιμένες λειτουργούν σε ένα εξαιρετικά αβέβαιο και πολύπλοκο περιβάλλον

- Τα λιμάνια με διεθνή κίνηση είναι αναπόσπαστο στοιχείο της εφοδιαστικής αλυσίδας
- Η ανταγωνιστικότητα του λιμένα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες
- Η διαπραγματευτική δύναμη των παικτών της αγοράς μεταβλήθηκε λόγω της οριζόντιας και κάθετης ολοκλήρωσης
- Η δυναμική της σύγχρονης οικονομίας μπορεί να ανατρέψει την σημαντικότητα ενός ή περισσότερων λιμένων
- Η επιρροή της δημόσιας πολιτικής παραμένει σημαντική.

Νέα κριτήρια – ανάγκη αλλαγών (δομών & στρατηγικής)

- ① **Αλυσίδες προμηθειών / διανομής :** Παροχή ολοκληρωμένων μεταφορικών διαδικασιών από τους λιμένες
- ② **Νέοι Κόσμοι παραγωγής**
- ③ **Διαφορετικές πρακτικές εργασίας:**
  - (α) μείωση του εργατικού δυναμικού
  - (β) ο εκσυγχρονισμός του λιμενικού εξοπλισμού επιβάλλει την αναβάθμιση των ικανοτήτων της εργασίας
- ④ **Δημόσιες επενδύσεις στις λιμενικές υποδομές:**
  - Αναγκαίες (;) αλλά συχνά ανεπαρκείς / συνεπάγονται μεγάλες επιβαρύνσεις στον κρατικό προϋπολογισμό.
- ⑤ **Κεντρικός έλεγχος από κυβέρνηση:**
  - περίπλοκος / επιβραδύνει την διαδικασία σχεδιασμού, ελέγχου και διοίκησης των υποδομών / ελάχιστη αντίδραση στις αλλαγές της ζήτησης.

Και Δημόσιο και Ιδιωτικό αγαθό

Αναζήτηση ισορροπίας

- Οι λιμένες παράγουν :
  - ① **Δημόσια αγαθά** : δημιουργούν θετικές εξωτερικές επιδράσεις οι οποίες δικαιολογούν την μεσολάβηση του δημοσίου.
    - Εξυπηρέτηση εισαγωγών/εξαγωγών, πρόσβαση καταναλωτών σε αγαθά, οικονομική ανάπτυξη, προστασία εργασίας σε παράκτιες περιοχές.
  - ② **Ιδιωτικά αγαθά**: δημιουργούνται άμεσα οικονομικά οφέλη για τις εταιρίες που εξυπηρετούνται μέσω των λιμένων.
    - **Εξειδίκευση** των λειτουργιών και των προσφερόμενων υπηρεσιών
    - **Ανάπτυξη υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας**
    - **Διακίνηση φορτίων προς τρίτους προορισμούς**
- Αναζήτηση ισορροπίας συμμετοχής «δημόσιου» και «ιδιωτικού» τομέα ώστε να δημιουργηθούν πολλαπλά οικονομικά οφέλη

Οι λιμένες σήμερα

- Οι λιμένες (ανά τον κόσμο) βασίζονται στην **συνύπαρξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα**.
- Κοινές πρακτικές:
  - η **‘παραχώρηση’** της δυνατότητας ανάληψης συγκεκριμένων εμπορικών δραστηριοτήτων από ιδιώτες,
  - Η **ύπαρξη δημόσιων λιμενικών αρχών** που έχουν μετασχηματισθεί σε αυτόνομες εταιρικές οντότητες.
  - **Παρέμβαση του Δημοσίου με επιδίωξη**
    - συγκεκριμένων στόχων σχεδιασμένων να ικανοποιήσουν την ζήτηση για δημόσια αγαθά (π.χ. Εξυπηρέτηση οικονομίας)
    - αποκατάσταση ατελειών της αγοράς (π.χ.: (i) αθέμιτος ανταγωνισμός ‘για την αγορά’, ή (ii) αθέμιτος ανταγωνισμός ‘εντός της αγοράς’).

Ορθολογική κατανομή ευθυνών ανάμεσα σε δημόσιο και σε ιδιωτικό τομέα

Αναζήτηση ισορροπίας

- **Μετατόπιση διαχωριστικής γραμμής** : προτίμηση στα **αποτελέσματα** τα που παράγει το μοντέλο διακυβέρνησης από την **ιδεολογία** όσο αφορά στην οργάνωση της οικονομίας (οικονομία της αγοράς ή κρατικός σχεδιασμός)
- **Δημόσιος τομέας** : Σχεδιασμός, Προώθηση, Ρυθμιστική Αρχή
- **Ιδιωτικός τομέας** : Παροχή υπηρεσιών, διαχείριση, ευθύνη ανάπτυξης

- **Αποτελέσματα:**
  - Βελτίωση **εξυπηρέτησης** για τους χρήστες
  - Αύξηση **αποδοτικότητας** και **αποτελεσματικότητας** των λειτουργιών λιμένα
  - Βελτίωση **κατανομής** των (περιορισμένων) δημοσίων επενδύσεων

Οφέλη & ωφελούμενοι από την (αναδι)οργάνωση λιμένων

- **Κυβερνήσεις :**
  - Βελτίωση ανταγωνιστικότητας του συστήματος μεταφορών
  - Βελτίωση εμπορικών συναλλαγών
  - Μείωση επιβάρυνσης δημόσιου προϋπολογισμού
- **Παροχείς μεταφορικών υπηρεσιών :**
  - Επιτυγχάνεται εξειδίκευση με αποτέλεσμα η παροχή λιμενικών και άλλων υπηρεσιών είναι οικονομικά πιο αποτελεσματική,
- **Ιδιοκτήτες φορτίων (εισαγωγές & εξαγωγές):**
  - Μείωση κόστους λιμενικών και θαλάσσιων μεταφορών,
  - Εξειδίκευση και διεύρυνση υπηρεσιών
- **Καταναλωτές :**
  - Χαμηλότερες τιμές προϊόντων
  - Βελτίωση πρόσβασης σε ευρύτερες ομάδες προϊόντων

Ιδιοκτησία και Δομή λιμένων

ΜΟΝΤΕΛΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ

Κύρια μοντέλα οργάνωσης λιμένων

- Πέντε (5) διαδεδομένα μοντέλα σύμφωνα με την ιδιοκτησία & δομή των λιμένων:
  - ① **(δημόσιος) Λιμένας παροχής υπηρεσιών - Service Port**
  - ② **Λιμένας παροχής υποδομών - Tool Port**
  - ③ **Λιμένας «ιδιοκτήτης γης» - Landlord Port**
  - ④ **(Ιδιωτικοποιημένη) Εταιρική Μορφή – Corporatised Port**
  - ⑤ **«Πλήρως ιδιωτικοποιημένος» ή ιδιωτικός λιμένας - Fully privatised or Private Service Port**

Κύρια μοντέλα οργάνωσης λιμένων

- I. **Δημόσιο λιμάνι** : Η δημόσια Λιμενική Αρχή (Port Authority) προσφέρει όλες τις υπηρεσίες που απαιτούνται για την λειτουργία του λιμενικού συστήματος
- II. **Λιμάνι παροχής υποδομών** : Η Λιμενική Αρχή διοικεί τις (δικές της) λιμενικές υποδομές και τις ανωδομές, με ιδιωτικές εταιρείες χειρισμού φορτίων να παρέχουν τις εμπορικές υπηρεσίες
- III. **Λιμάνι-ιδιοκτήτης γης** : η Λιμενική Αρχή ενεργεί σαν ρυθμιστική αρχή και σαν ιδιοκτήτης της γης. Οι λιμενικές υπηρεσίες παρέχονται από ιδιωτικές εταιρείες.
- IV. **(Ιδιωτικοποιημένη) Εταιρική Μορφή**: Η Λιμενική Αρχή είναι ιδιωτική εταιρία, στο δημόσιο παραμένει μόνο η κυριότητα της γης στην οποία αναπτύσσεται ο λιμένας
- V. **Πλήρως ιδιωτικοποιημένο ή λιμάνι ιδιωτικών υπηρεσιών** : το λιμάνι ανήκει σε ιδιώτη/ες.

Κύρια μοντέλα οργάνωσης λιμένων

- I. **Δημόσιο λιμάνι** : Η δημόσια Λιμενική Αρχή (Port Authority) προσφέρει όλες τις υπηρεσίες που απαιτούνται για την λειτουργία του λιμενικού συστήματος
- II. **Λιμάνι παροχής υποδομών** : Η Λιμενική Αρχή διοικεί τις (δικές της) λιμενικές υποδομές και τις ανωδομές, με ιδιωτικές εταιρείες χειρισμού φορτίων να παρέχουν τις εμπορικές υπηρεσίες
- III. **Λιμάνι-ιδιοκτήτης γης** : η Λιμενική Αρχή ενεργεί σαν ρυθμιστική αρχή και σαν ιδιοκτήτης της γης. Οι λιμενικές υπηρεσίες παρέχονται από ιδιωτικές εταιρείες.
- IV. **(Ιδιωτικοποιημένη) Εταιρική Μορφή**: Η Λιμενική Αρχή είναι ιδιωτική εταιρία, στο δημόσιο παραμένει μόνο η κυριότητα της γης στην οποία αναπτύσσεται ο λιμένας
- V. **Πλήρως ιδιωτικοποιημένο ή λιμάνι ιδιωτικών υπηρεσιών** : το λιμάνι ανήκει σε ιδιώτη/ες.

Οργανωτικές μορφές λιμένων

	Ιδιοκτησία	Διοίκηση	Ναυσιπλοΐα	Υποδομές	Εξοπλισμός (Ανωδομή)	Χειρισμός φορτίου	Πλοήγηση	Ρυμούλκηση	Καβοδεσία	Βυθοκόρηση
Λιμένας παροχής υπηρεσιών	Δημόσιο									
Λιμένας παροχής υποδομών										
Λιμένας ιδιοκτήτη γης										
Εταιρική Μορφή										
Ιδιωτικός λιμένας	Ιδιωτικό									

I. Λιμένας παροχής υπηρεσιών

(service port)

- Λιμένες δημόσιου χαρακτήρα. Πολλές χώρες, κυρίως αναπτυσσόμενες διαχειρίζονται τους λιμένες τους σύμφωνα με αυτό το μοντέλο
- Η Λιμενική Αρχή (Port Authority) προσφέρει το πλήρες φάσμα των υπηρεσιών που απαιτούνται για τη λειτουργία του λιμένα.
- Ο λιμένας κατέχει, συντηρεί & εκμεταλλεύεται κάθε διαθέσιμο περιουσιακό στοιχείο & οι δραστηριότητες διακίνησης φορτίου εκτελούνται από εργατικό δυναμικό που απασχολείται άμεσα από τη Λιμενική Αρχή.
- Οι λιμένες παροχής υπηρεσιών ελέγχονται συνήθως από το Κράτος (Υπουργείο Μεταφορών/Ναυτιλίας) και ο Πρόεδρος (ή ΔΣ) είναι δημόσιος υπάλληλος διορισμένος από τον αρμόδιο υπουργό.
- Μεταξύ των κύριων λειτουργιών του λιμένα είναι οι δραστηριότητες διαχείρισης φορτίου.
- Σε ορισμένους λιμένες οι δραστηριότητες διακίνησης φορτίου εκτελούνται από έναν ξεχωριστό δημόσιο φορέα, την "Εταιρεία διαχείρισης φορτίων».

II. Λιμένας παροχής υποδομών (tool port)

- Η Λιμενική Αρχή διαθέτει, αναπτύσσει και συντηρεί τη λιμενικές **υποδομές** και ανωδομές, συμπεριλαμβανομένου του **εξοπλισμού** διακίνησης φορτίου, όπως γερανογέφυρες, φορτωτές, κ.λπ.
- Το εργατικό δυναμικό λειτουργεί τον εξοπλισμό που ανήκει στη Λιμενική Αρχή.
- **Η Λιμενική Αρχή παραχωρεί γη, υποδομές & ανωδομές στις εταιρείες διαχείρισης φορτίων.**
- Ο χειρισμός φορτίων επί των πλοίων, καθώς και στην αποβάθρα πραγματοποιείται από **ιδιωτικές εταιρείες διαχείρισης φορτίων** σε συμφωνία με ναυτιλιακούς πράκτορες ή άλλοι εντολοδόχους & και με άδεια από τη Λιμενική Αρχή.
- Το κόστος της πιθανής υπολειτουργίας των λιμενικών εγκαταστάσεων επιβαρύνει συνήθως από τη Λιμενική Αρχή, γεγονός που ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο για τις εταιρείες διαχείρισης φορτίων.

III. Λιμένας ιδιοκτήτης γης (Landlord port)

- Ο λιμένας χαρακτηρίζεται από την συνύπαρξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
- Η Λιμενική Αρχή ενεργεί ως ρυθμιστικός φορέας και ως ιδιοκτήτης,
- Οι λιμενικές λειτουργίες (ιδίως η διαχείριση φορτίων) εκτελούνται από ιδιωτικές εταιρείες.
- Η υποδομή είναι μισθωμένη σε ιδιωτικές εταιρείες εκμετάλλευσης ή/ και σε βιομηχανίες όπως διυλιστήρια, τερματικά δεξαμενών και χημικές εγκαταστάσεις.
- Οι ιδιωτικές εταιρείες διαχείρισης λιμένων παρέχουν και διατηρούν την ανωδομή, συμπεριλαμβανομένων των κτιρίων (π.χ. γραφεία, υπόστεγα, αποθήκες, σταθμοί ε/κ), ενώ απασχολούν και λιμενεργάτες στις περισσότερες περιπτώσεις.
- Σήμερα είναι το κυρίαρχο μοντέλο μεγαλύτερων και μεσαίου μεγέθους λιμένων.
- Παραδείγματα: Rotterdam, Antwerp, Felixstowe, Singapore.

IV. Ιδιωτικός λιμένας (Private port)

- Λίγοι σε αριθμό λιμένες –
  - Κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο και τη Νέα Ζηλανδία.
  - Πρόσφατο παράδειγμα (σχεδόν πλήρης ιδιωτικοποίηση): Πειραιάς (2016), Θεσσαλονίκη (2018)
- Το κράτος διατηρεί μηδενική ή μειοψηφική συμμετοχή στην Λιμενική Αρχή – συνεπώς δεν διατηρεί σημαντική συμμετοχή στην ρύθμιση των λιμενικών δραστηριοτήτων ή στον σχεδιασμό/ανάπτυξη του λιμένα – καθώς.
- Σε πλήρως ιδιωτικοποιημένους λιμένες, η λιμενική γη είναι ιδιόκτητη, σε αντίθεση με άλλα μοντέλα διαχείρισης λιμένων.